

Commemoració

Mireia Arso

La imatge de la Mare de Déu de Montserrat vestida, que es pot veure a l'exposició «Montserrat, mil anys d'art i història»

Montserrat inaugura una exposició per entendre la seva història mil·lenària

Amb l'art com a fil conductor, presenta elements destacats que habitualment no són visibles com la imatge de la Mare de Déu vestida i el Llibre Vermell de Montserrat

ARIADNA GOMBAU
Monistrol de Montserrat

El mil·lenari de Montserrat ja té el seu espai narratiu. *Montserrat, mil anys d'art i història* és l'exposició que ahir va obrir les seves portes al museu, en el marc d'aquesta celebració que va arrencar el 7 de setembre passat i a la qual pretén posar context. Al llarg del recorregut, que es podrà visitar fins al 8 de desembre de 2025, es poden veure peces inèdites com ara la imatge de la Mare de Déu de Montserrat vestida o el Llibre Vermell de 1399.

L'art és el fil conductor d'aques-

ta mostra, que fa un viatge per la història del santuari. «Hem volgut utilitzar elements artístics que ens ajuden a entendre la raó per la qual fa mil anys que hi ha monjos aquí i la producció artística que s'ha fet», explicava Xavier Caballé, director del Museu de Montserrat. Un dels reclams de l'exposició és el fet de poder gaudir d'obres que «habitualment es troben dins de la clausura del monestir i no són visibles pels visitants i que mai han estat exposades», recalava.

Un exemple d'aquestes peces que mai han vist la llum són les escultures de Sant Benet i l'Abat Oliba, que se situen just a l'inici del re-

Mireia Arso

L'exposició estarà oberta fins a finals del 2025

corregut i que fins ara mai s'havien exposat al públic. Fabricades per Margarida Sans Jordi entre 1939 i 1940 i amb un pes d'aproximadament 200 quilos, s'han traslladat des de la sala capitular del monestir per primer cop.

A més, a través del recorregut s'evidencia l'impacte negatiu que va tenir l'ocupació napoleònica de 1811 i 1812. Montserrat va ser declarada plaça d'armes, per tant, «l'objectiu no era espoliar el monestir, sinó destruir les instal·lacions», assegurava Marc Sureda, comissari de l'exposició.

La rèplica de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat vestida amb roba, forma en què es presentava als peregrins fins a principis del segle XX, és un dels elements més destacats i «segurament la imatge més impactant», segons Sureda. Tot i que a finals dels anys 50 es va mostrar la figura de nou, l'últim cop que ho va fer amb roba va ser abans de la Guerra Civil.

En aquesta ocasió s'ha emprat un conjunt de vellut morat, amb brodats daurats i pedres incrustades que va donar el Comte de Vinchant de Milfort i que la imatge encara no havia vestit.

Tot i que després de la guerra es va tornar a mostrar la figura, aquesta vegada va ser sense indumentària, ja que es va «revaloritzar el romànic i exposar totes les imatges tal com són, de manera que es van eliminar tots els elements decoratius que es consideraven superflus», explica Caballé.

Un altre dels símbols estrella és el Llibre Vermell de Montserrat, un «manual de gestió dels peregrins» del 1399 considerat un dels exemplars més notables sortits de l'escriptori montserratí. Es tracta d'un «dels pocs testimonis salvats d'aquesta història antiga de Montserrat», tal com narra Sureda. Aquesta obra fins ara es conservava a la biblioteca del monestir i no s'exposava des de 1995.

És una obra feta amb pergami, escrita amb cal·ligrafia gòtica i adornada amb miniatures. Una de les parts més conegudes és el cançoner montserratí que fan del llibre un testimoni únic de la dansa religiosa a l'Europa de finals del segle XIV. ■